

Nýggjur føroyskur ráfiskaflokkari

Fyri stuttari tíð síðan varð ein nýggjur ráfiskaflokkari tikin í nýtslu á Føroya Fiskavirking. Sum so er tað einki løgið, men hesin flokkarin er nú eitt sindur øðrvísi enn hinir, tí hann er føroyskur við íslenskum ísletti

ORÐ OG MYNDIR:
SVEINUR TRÓNDARSON

Tað munnu verða fá lond í heiminum, sum liva so burtur av fiski, sum føroyska samfelagið ger.

Vit fáa fiskin, til lands, viðgera hann og selja hann.

Men útgerðin, sum vit arbeiða við er aloftast útlendsk og tað av góðum grundum eisini.

Útlendsku virkini, sum gera hesar maskinur, eru so stór og figgarliga sterk, at tað ikki hjálpir, at taka dyst-in upp móti teimum - um tað nú skuldi verði ætlanin.

Hesar fyrirkur, sum standa væl plantaðar á heimsmarknaðinum hava ein kundaskara, sum ikki er so lættur at fáa hendur á.

Men tað er tó sjálvsagt, at vitanin um hvussu farast skal fram á einum fiskavirki átti at verið til staðar í Føroyum, og at tað tí átti at verið møgulegt at fingið samstarv millum vinnurnar í Føroyum og við útlendsk virkir um maskinur og annað til fiskivinnu og fiskiðnað.

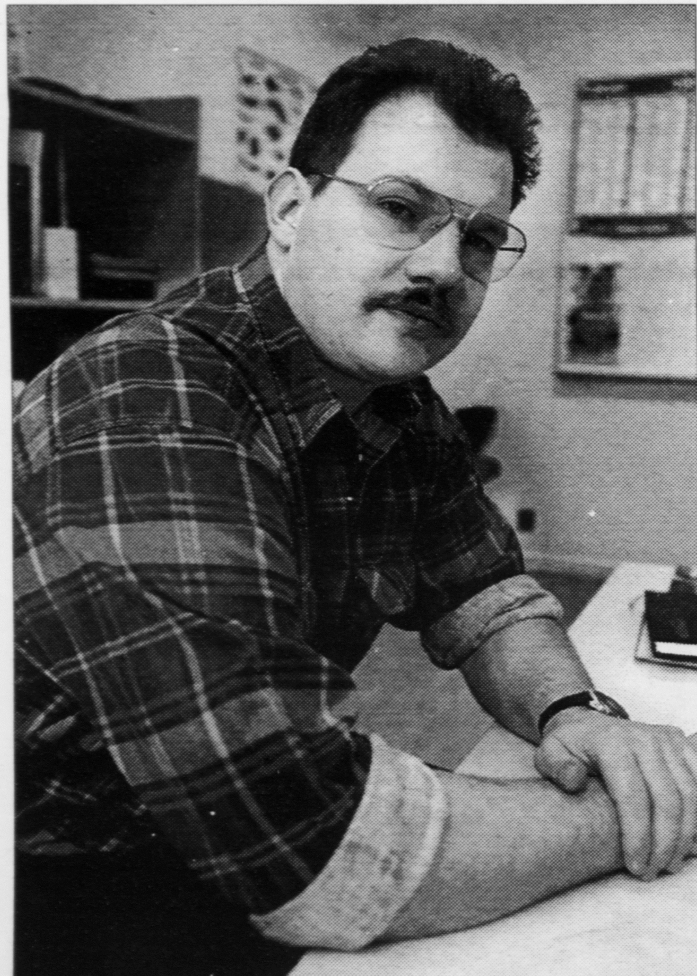
Í hesum førinum er talan um eitt sera gott samstarv millum tær ymsu vinnurnar í Føroyum, fiskivinnuna, mekansku fyrirkuna og teldufyrirkuna.

Fiskavirking kom við hugskotinum

Fyri umleið ellivu mánaðum síðan, kom núverandi stjórni á Fiskavirking við hugskotinum um at gera ein



Nýggi rávørflokkarin, sum hann stendur í høluni hjá Føroya Fiskavirking í Havn. Fiskurin endar í kassunum, sum standa inni undir flokkanum. Hesin flokkarin ger, at fiskurin verður bólkaður í »rættar« støddir beinanvegin, og tað gevur Fiskavirking møguleika at tilrættsleggja framleiðsluna beinanvegin



– Arbeiðið, sum hesar fyrirkurnar hava gjørt visir, at føroysku fyrirkurnar uttan trupulleikar kunnu kappast við fyrirkur uttanlands um háteknið arbeiði, sigur Meinhard Jacobsen, stjóri á Fiskavirking, sum var tann, sum upprunaliga kom við hugskotinum um nýggja flokkan

nýggjan og øðrvísi rávørflokkara.

Metingin var, at flokkingin av ráfiskinum kundi gerast betri og meira effektiv, samstundis sum hon kundi gerast ein partur av framleiðsluplanleggingini. Hetta hugskot legði hann fyri P/F Petersen og Guttessen og Noma-tek.

Í hesum báðum virkjnum tóku teir uppgávuna rættiliga álvarsliga, og teir fóru tí undir arbeiðið beinanvegin.

Uppskotið var at fiskurin skuldi venda øðrvísi enn hann ger í teimum »gomlu« flokkanum og at hann skuldi kunna vigast meðan hann ferðast.

Við eini slíkari skipan ber til at sortera fiskin beinanvegin, og tað merkir eisini, at tað ber til at tilrættsleggja framleiðsluna longu aftaná innvicingina, so at siga.

Fyrsti av sínum slag

Hesin rávørflokkarin er tann fyrsti av sínum slag og tí var neyðugt at leggja stóra orku í fyrri at fáa alt at virka eftir ætlan.

Fyri at sleppa undan at fara at »uppfinna« eina vekt til endamálið gjørdur føroysku fyrirkurnar av at seta seg í samband við íslendsku fyrirkuna Marel, sum er kend um meginpartin av heiminum.

Henda fyrirkun hevur serkunnleika við vektum til fiskivinnuna og m.a. Petersen & Guttessen hevur samarbeiðið við íslendsku fyrirkuna í nógv ár.

Men hóast íslendingarnir eru við, so er tað bara vektin, sum er »útlendskt produkt« í allari starvsætlanini.

Restin er »heimagjørt« og rótføroyskt.

P/F Noma-tek hevur ar-

beitt við fiskivinnu og fiskiðnaði í nógv ár og teir hava upparbeitt ein serkunnleika á økinum, sum fáar aðrar fyrirkur hava.

Teir hava staðið fyri øllum tí mekaniska partinum av arbeiðinum og eru komnir stak væl frá tí, sigur Meinhard Jacobsen.

Stjórni á Noma-tek, Jákup Magnussen, sigur at hetta hevur verið eitt sera spennandi projekt.

– Talan er í hesum føri ikki um eina vanliga sveisingaruppgávu, men eitt hátekniskt arbeiði, sigur hann og leggur afturat:

– Her eru so nógv, sum skal passast saman, at tað krevur stórt fyrireikingararbeiði.

Flokkar duputt

so skjótt sum aðrir

Fyrirminurin við hesum nýggja ráfiskaflokkaranum er, at hann flokkar nógv skjótari enn aðrir flokkarar.

Fiskurin verður vigaður og flokkaður í bólkar í einum í einari mannagongd, alt eftir hvussu framleiðarin vil hava fiskin bólkaðan.

Dynamisk viging hevur verið brúkt eina tíð, men tað sermerkt við hesum flokkanum er at fiskurin er snaraður 90 gradir samanbordi við gomlu flokkanarar.

Vanliga lá fiskurin uppá longs eftir einum transportbandi og bleiv so vigaður, men her liggur hann uppá tvørs tá hann verður vigaður og er hetta størsta grundin til høga kapacitetin.

Kapaciteturin er tengdur at longdini á stykkinum, sum skal vigast. Her verður stykkið stutt og breitt. Jú styttri, jú hægri arbeiðsmegi, breiddin hevur minni at siga.

Framleiðarnir av hesum

flokkaranum, siga at við nýggja tólinum hava teir víst, at tað væl kann lata seg gera at viga fiskin dynamiskt, meðan hann vendir upp á tvørs.

Hvørur niður gjøgnum bordið

Sjálv flokkingin av fiskinum fer fram á tann hátt, at tað undir maskinuni standa nakrir kassar klárir at taka ímóti fiskinum.

Fiskurin fer eftir vektini, sum, umframt at viga, sigur hvat portur fiskurin skal út ígjøgnum.

Tá fiskurin kemur yvir til porttrið, letur maskinan tað upp og fiskurin hvørur niður í kassan.

Mett verður, at m. a. uppboðssølnurnar kring landið kunnu hava fyrirmin av hesum flokkanum tí nú ber til at bólka fiskin áðrenn hann verður settur til sølu. Hetta ger, at ein framleiðari kann keypa júst tað støddina hann ynskir, og bara tað.

Vøruskráseting

Nýggi rávørflokkarin er eitt sera framkomið tól, við nógvvari telduútgærd.

Henda telduútgærd verður ikki bara brúkt til at stýra maskinuni, men eisini til at gera nágreiniligar rávøruskrásetingar.

Torkil Holm Petersen, stjóri hjá Petersen & Guttessen, sum hevur gjørt stýrskipanina sigur m. a.:

– Skipanin er gjørd á tann hátt, at vit skráseta hvønn einstakan fisk, sum kemur ígjøgnum flokkan.

– Hetta merkir, at vit kunnu gera útskriftir, sum, siga, hvussu nógv hvør einstakur fiskur, sum veiddur er undir Føroyum, vigar. Hetta hevur týðning fyrirkunum, men kann sanniliga eisini hava statistiskan týdning.